

Socialtandplejen har til formål at støtte borgeren til en god daglig tandbørstning, så tandsygdomme forebygges. Socialtandplejen tilbyder smertelindrende behandling, og mangler borgeren tænder at tygge med, samarbejdes med borgeren om at skabe en bedre tyggefunktion.

At blive fri for smerter fra tænderne er afgørende for at stoppe et uhensigtsmæssigt forbrug af stoffer, piller og alkohol og igen at kunne se socialt acceptabel ud, har stor betydning for igen at kunne begå sig i sociale sammenhænge og komme i arbejde.

Antallet af borgere i socialtandplejen ligger stabilt på omkring 100 borgere. Tandplejen vurderer dog, at der i dag er tale om tiltagende mere kompleksitet, idet en typisk borger i socialtandplejen ofte har flere fysiske og psykiske sygdomme og et stort misbrug af stoffer, alkohol og piller at kæmpe med.

11. Kommunal ungeindsats (KUI), grundskole, uddannelse- og beskæftigelse

11.1. Generel beskrivelse af KUI i Randers

KUI i Randers udgøres af Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) og Jobcenterets ungeindsats (Uddannelseshuset). Siden 2015 har de to afdelinger været placeret i fælles lejemål på Tradium på Vester Allé. Det betyder, at man er i umiddelbar nærhed af HHX, HTX, EUD10, GF1, en række erhvervsuddannelser og samtidig er nabo til Randers Statsskole (STX).

Organisatorisk er UU placeret på skoleområdet og Uddannelseshuset på beskæftigelsesområdet. Det betyder, at de to afdelinger refererer til hver deres chef/direktør og hver deres udvalg. Hver afdeling driftes separat af hver sin leder med egne budgetter til medarbejdere og aktiviteter (FGU, STU, tilbud efter beskæftigelsesloven m.v.).

Opgavefordelingen er helt overordnet, at Uddannelseshuset har ansvaret for unge på uddannelseshjælp, og UU har ansvaret for de øvrige unge. Det indbyrdes samarbejde er beskrevet i en samarbejdsaftale, der angiver arbejdsgange for overgangene mellem de to afdelinger. Ser man på de unge, der hverken er i uddannelse eller beskæftigelse, viser et datatræk i UU's fagsystem for marts 2025, at der er omkring 850 og de fordeler sig med ca. 425 unge hos Jobcenteret og 425 unge i regi af UU. Jobcenteret dækker aldersgruppen 18-24 år, og UU dækker aldersgruppen 15-24 år. Det skal understreges, at opgaverne i de to afdelinger er forskellige og kræver forskellige ressourcer.

Af lov om den kommunale ungeindsats (KUI-loven) fremgår, at KUI skal sikre "koordinering af den samlede ungeindsats i kommunen på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen". Det formål understøttes af det såkaldte koordinationsudvalg, der håndterer overgangssager ved de unges 18. år. I koordinationsudvalget sidder afdelingsledere fra UU, Uddannelseshuset og fra centrene for handicap, psykiatri og familie-rådgivning. Udvalget har ingen særskilt kompetence eller økonomi, men er udelukkende videndeling.

Der er ikke foretaget en egentlig evaluering af KUI siden etableringen i 2015, men generelt er ungeindsatsen kendetegnet ved, at de enkelte afdelinger løser sine opgaver uafhængigt af hinanden. Helt overordnet kan det siges at have den fordel, at ansvaret er tydeligt placeret i de enkelte afdelinger/lovgivninger, mens ulempen kan være, at arbejdet med unge i gråzonen eller i overgange mellem afdelingerne kan være mindre afstemt.

Formålet med KUI er at sikre, at alle unge får en uddannelse eller er i beskæftigelse. Et centralt mål for det, er Børne- og Undervisningsministeriets statistik over unge 15-24-årige uden tilknytning til uddannelse eller arbejde (<https://uddannelsesstatistik.dk/Pages/Topics/202.aspx>).

Af nedenstående tabel fremgår, at Randers ligger højere end landsgennemsnittet i hele perioden, men dog har reduceret andelen af målgruppen mere end landsgennemsnittet (0,7 procentpoint på landsplan mod 1,0 procentpoint i Randers):

Tabel 11.1: Andel personer uden tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarked

	Danmark	Randers
2016	7,00 pct.	8,60 pct.
2017	6,90 pct.	7,80 pct.
2018	6,90 pct.	8,10 pct.
2019	6,70 pct.	8,00 pct.
2020	6,10 pct.	7,90 pct.
2021	5,80 pct.	6,90 pct.
2022	6,20 pct.	7,60 pct.
2023	6,30 pct.	7,60 pct.

Der er således en positiv tendens, men niveauet er fortsat højere end på landsplan.

Forvaltningen har lokalt udsøgt denne gruppe af unge for at kunne lave en nærmere statistisk analyse af, hvad der kendetegner gruppen af unge netop i Randers. Der er udsøgt de unge, der hverken er i uddannelse eller i beskæftigelse på en given dato. Således er det et øjebliksbillede, da denne gruppe af unge meget ofte bevæger sig mellem forskellige aktiviteter og former for indkomst. Der blev foretaget flere datatræk i løbet af marts 2024 og nedenstående er en sammenfatning af de centrale fund.

Samlet set er der ca. 800 unge i målgruppen i alderen 15-24 år i Randers. Heraf er de ca. 120 under 18 år og de 680 er mellem 18-24 år. Denne opdeling er meningsfuld, da tilknytning til Jobcenteret først er muligt fra det 18. år, og det har stor betydning for, hvordan de unge fordeler sig.

For de 15-17-årige gælder, at de overordnet fordeler sig i tre hovedaktiviteter:

Tabel 11.2. Fordeling på hovedaktiviteter (15-17 år)

Aktivitet	Antal	Procent
Deltidsarbejde	23	21 pct.
Fritaget pga. sygdom	14	12 pct.
Andre aktiviteter*	75	67 pct.

En udsøgning på "Andre aktiviteter*" viser flg. fordeling:

Tabel 11.3. Fordeling på andre aktiviteter (15-17 år)

Andre aktiviteter	Antal	Procent
Afventer uddannelse	8	11 pct.
Søger arbejde	21	28 pct.
RUN/TPV	18	24 pct.
I dialog/kontakt	28	37 pct.

Således viser data for det første, at KUI følger de unge tæt og har information om, hvad de laver. Det giver grundlæggende mulighed for at kunne agere i forhold til de unge. Samtidig viser det også, at der er en mindre gruppe, der stabilt er i beskæftigelse eller afventer opstart af uddannelse, men at der er ca. 90 unge, der er særligt udsatte og har brug for en fokuseret indsats.

En nærmere udsøgning af gruppen af de i alt 120 unge viser flg.:

- Køn: 53 pct. drenge og 47 pct. piger.
- Land: 92 pct. danske (øvrige rumænere, ukrainere og tyrkere).
- Folkeskolens afgangseksamen: 62 pct. enten uden afgangseksamen eller et snit under 4.
- Afgangsskoler: 42 pct. af eleverne kommer fra de store folkeskoler i Randers by (Nørrevangsskolen, Tirsdalens skole, Vestervangsskolen) og fra Ungdomsskolens Heltidsundervisning.
- Anden kommunal indsats: 40 pct. har, eller har haft, sag i familie eller handicap.

Således er der overvejende tale om etnisk danske unge med svage faglige forudsætninger, der ofte har, eller har haft, en familie- eller socialindsats. Så er deres udfordringer i stor udstrækning erkendte i løbet af deres skolegang.

For de 18-24-årige gælder, at de overordnet fordeler sig i tre hovedaktiviteter:

Tabel 11.4. Fordeling på hovedaktiviteter (18-24 år)

Aktivitet	Antal	Procent
Deltidsarbejde	67	10 pct.
Uddannelseshjælp	423	62 pct.
Andre aktiviteter*	190	28 pct.

Således er flertallet på 62 pct. på offentlig forsørgelse (uddannelseshjælp), men en udsøgning på "Andre aktiviteter" viser flg.:

Tabel 11.5. Fordeling på andre aktiviteter (18-24 år)

Andre aktiviteter	Antal	Procent
Afventer uddannelse	17	9 pct.
Søger arbejde	29	16 pct.
RUN/TPV	9	4 pct.
I kontakt	135	71 pct.

En nærmere udsøgning af de 680 unge viser flg.:

- Køn: 51 pct. drenge og 49 pct. piger
- Folkeskolens afgangseksamen: 70 pct. enten uden eller snit under 4.
- Afgangsskole: 33 pct. kommer fra fire skoler (Nørrevangsskolen, EUD10, Ungdomsskolens Heltidsundervisning eller Specialskolen Trekløverskolen).
- Anden kommunale indsats: 37 pct. har, eller har haft, sag i familie eller handicap.
- Tilflyttere: 32 pct. er tilflyttet kommunen inden for de seneste 3 år. Det svarer til ca. 218 unge tilflyttere, der primært kommer fra de omkringliggende kommuner, særligt Syddjurs, Norddjurs, Favrskov og til dels Mariager Kommune.

Profilen på denne gruppe ligner til dels de 15-17-årige, men dog er det bemærkelsesværdigt, at andelen med svage faglige forudsætninger er større, og en større gruppe har specialskolen som afgangsskole (hvilket skyldes, at mange elever er tæt på 18 år, når de afslutter specialskole). Bemærkelsesværdigt er det også, at en tredjedel er tilflyttere indenfor de seneste tre år, hvilket indikerer, at der er en udfordring med tilflytning af ressourcetsvage unge. Ser man specifikt på tilflytningen af unge i alderen 20-22-årige, så viser data, at andelen med ungdomsuddannelse er markant lavere end de 20-22-årige med bopæl i Randers kommune. På den vis sænker tilflytterne uddannelsesniveaue i Randers.

Tabel 11.6. Andel af 20-22 årige med en ungdomsuddannelse

Har de 20-22-årige med bopæl i Randers kommune en ungdomsuddannelse?	Andel af alle i målgruppen	Andel hos tilflyttere
I gang	18 pct.	19 pct.
Ja	61 pct.	44 pct.
Nej	21 pct.	37 pct.

Kilde: Uno Ung, Data fra egne fagsystemer udtrukket via BI (Uno Ung & Folkeregisteret)

Der er også udsøgt data på forældrene til de 800 unge, og her viser data, at ca. 40 pct. af forældrene er på en form for overførselsindkomst.

Det har ikke været muligt at kombinere udsøgningen af denne ungegruppe med data om gruppens sundhed. Som supplement har Social- og Arbejdsmarkedsafdelingen indhentet data på gruppen fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, der er oplistet nedenfor. Der er således ikke tale om samme unge, data er fra 2024, men det vurderes, at det rimeligvis vil være gældende for de unge, der er trukket data på i marts 2025. Data præsenteres i senere afsnit, men her skal blot fremhæves, at ca. 2/3-del af målgruppen

ses at have registrerede udfordringer særligt omkring psykiske diagnoser, men også misbrug og kriminalitet.

Sammenfattende synes data således at vise følgende om de 15-24-årige udenfor uddannelse og beskæftigelse:

Andelen af unge uden for uddannelse og beskæftigelse er svagt dalende, men stadig højere end landsgennemsnittet. Gruppen af unge er kendetegnet ved at være kendte i løbet af deres skoletid pga. lavt fagligt niveau og/eller familie- eller sociale indsatser. Efter grundskolen er der også relativt tæt opfølgning på de til enhver tid små 100 unge under 18 år, der er i særligt, udsatte situationer.

Når de unge er over 18 år, er en stor andel af gruppen på offentlig forsørgelse og for den gruppe gælder, at de er endnu mere udsatte i forhold til faglige, personlige, sociale og sundhedsmæssige udfordringer.

En særlig problemstilling er, at op til en tredjedel af de unge er tilflyttere til kommunen indenfor de seneste år. Det kalder på en fokuseret indsats for både at mindske tilstrømningen og håndtere tilflyttere så godt som muligt.

11.2. Overgang fra grundskole til ungdomsuddannelse i Randers

Overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse kan anskues ud fra mange forskellige vinkler. Nedenstående fremhæver de nøgletal, der ofte bliver fremhævet i den offentlige debat.

Andelen af unge, der tager ungdomsuddannelse

Danmark har en uddannelsespolitisk målsætning om, at i 2030 har mindst 90 pct. af de 25-årige gennemført en ungdomsuddannelse. Det er muligt at forholde sig til denne målopfyldelse på flere måder og på Børne- og Undervisningsministeriets hjemmeside angives hhv. den andel, der forventes at fuldføre, og den andel der faktisk har fuldført:

1. Ministeriet har i en årrække anvendt den såkaldte profilmodel med henblik på at gøre status på målopfyldelsen. Modellen viser, hvor stor en andel af en ungdomsårgang forventes at have taget en ungdomsuddannelse 8 år efter 9. klasse.

Seneste opgørelse er årgang 2022, der viser, at 86,8 pct. af de unge i Randers Kommune forventes at have gennemført en ungdomsuddannelse mod 85,1 pct. på landsplan. Randers Kommune ligger således over landsgennemsnittet efter denne opgørelsesmetode.

2. Andel med mindst en ungdomsuddannelse 8 år efter 9.klasse.

Seneste opgjorte årgang er 2014, hvor Randers Kommunes andel er 85,1 pct. mod landsgennemsnittet på 85,8 pct. Randers kommune ligger således omkring landsgennemsnittet efter denne opgørelsesmetode.

Kilde: [Uddannelsesmålsætninger](#)

Andelen af unge, der går fra grundskole til ungdomsuddannelse

Børne- og Undervisningsministeriet udgiver endvidere data på afgangselevernes overgang til hhv. ungdomsuddannelse, 10. klasse eller øvrige uddannelser ét år efter, at eleverne er gået ud af 9. klasse. Disse data illustrerer således, i hvilken grad grundskolerne i et kortere perspektiv lykkes med at sikre en god overgang fra grundskolen.

De seneste tilgængelige data viser, at elever med bopæl i Randers i en årrække har ligget lige under gennemsnittet for Region Midt. I det seneste opgjorte år, 2021/22, er andelen 85,7 pct. i Randers mod 86,0 pct. i Region Midt.

Kilde: <https://uddannelsesstatistik.dk/pages/topics/208.aspx/>

Andel i ungdomsuddannelse set i forhold til støttebehov

En nylig undersøgelse af Indenrigsministeriets benchmarkingenhed viser, at Randers Kommune præsterer bedre end forventet i forhold til de unge, man anser for at have et støttebehov efter endt grundskole.

Undersøgelsen tager afsæt i beregninger af socioøkonomiske forhold i kommunerne og for Randers gælder, at man forventer, at andelen af elever, der kunne forventes både at have støttebehov og samtidig være udenfor uddannelse/beskæftigelse er 18,5 pct. Imidlertid er det faktiske tal 15,5 pct. og altså 2,5 procentpoint lavere (og dermed bedre) end forventet.

Undersøgelsen kan derfor have sammenhæng med afsnittene om beskæftigelsesindsatsen, der viser, at der præsteres omkring forventet ud fra de socioøkonomiske grundvilkår. Det ændrer dog ikke ved, at Randers Kommune fortsat har en markant udfordring at løfte, idet man netop er udfordret på en større andel af socioøkonomiske udfordrede borgere.

Kilde: <https://www.benchmark.dk/analyser/dagtilbud-skole-og-uddannelse/resultater-for-elever-med-stoerst-sandsynlighed-for-stoettebehov>

Andel af unge, der tager en erhvervsuddannelse

Det er en kendt problemstilling, at Danmark mangler faglært arbejdskraft, og der har længe været ønske om, at langt flere unge tog en erhvervsuddannelse. På trods af, at der er sat en målsætning om, at 30 pct. af afgangseleverne skal søge en erhvervsuddannelse, er søgetallene på landsplan stagneret omkring 20 pct.

I Randers Kommune svinger søgetallene med nogle procenter fra år til år, men ligger typisk 2-3 procentpoint over landsgennemsnittet således også i 2025, hvor 22,7 pct. af afgangseleverne søgte en erhvervsuddannelse. Det er dog både under det lokalt fastsatte måltal på 25 pct. og det nationale på 30 pct.

Søgetallene fra grundskolen viser dog langt fra hele billedet af søgningen til erhvervsuddannelserne, da der optages elever i alle aldersgrupper. En søgning på Danmarks Statistik på udviklingen i antallet af elever på erhvervsuddannelserne i Randers i perioden 2019 til 2025 viser et fald på ca. 5 pct.

Sammenfattende indikerer ovenstående data, at Randers Kommune generelt ligger lidt, men ikke langt, under landsgennemsnittet i forhold til unge, der tager en ungdomsuddannelse. Tager man højde for socioøkonomiske forhold ser det samtidig ud til, at man præsterer lidt bedre end forventet. Men da socioøkonomien er udfordret, er der brug for, at der præsteres endnu bedre.

Eksempel på ungdomsuddannelse – Randers HF og VUC

Randers Kommune afspejler i høj grad landsdækkende tendenser med et stort flertal af afgangseleverne på ca. 72 pct., der søger gymnasiale uddannelser, mens ca. 22 pct. søger erhvervsuddannelserne. Ud fra data kan det konstateres, at elever, der søger mod erhvervsuddannelserne og HF, i gennemsnit har lavere karaktergennemsnit grundskolen, ligesom det er de uddannelsesstilbud, der har mest frafald.

Data fra Børne- og Undervisningsministeriets databank www.uddannelsesstatistik.dk viser, at der både på landsplan og i Randers Kommune er flere mænd end kvinder, der går på HH uddannelsen. Det kan dog konstateres, at andelen af mænd er højere i Randers Kommune.

Elever på HF i Randers har et lavere karaktergennemsnit fra grundskolen end landsgennemsnittet, ligesom forældrenes uddannelsesbaggrund er lavere. Ligeledes er der søgt særlig studiestøtte (SPS) til ca. 1/3 af eleverne på HF Randers. Det indikerer samlet, at elevgrundlaget er lidt mere udfordret end landsgennemsnittet.

Ser man imidlertid på nøgletal for fuldførelsesprocent og løfteevne, leverer Randers HF gode resultater. Med 75 pct. af eleverne, der fuldfører uddannelsen, ligger HF 5 procentpoint over landsgennemsnittet, og skolens løfteevne er +0,4. Andelen er elever, der påbegynder videre uddannelse, er på niveau med landstallene – dog ses lille overvægt af elever på kortere videregående uddannelser. Bemærkelsesværdigt er det dog, at i et 3-årigt perspektiv er der hele 22,9 pct., der er i gang med en erhvervsuddannelse. Det tilsvarende tal på landsplan er 14,2 pct.

Af tabellerne om grundforløb 1 og EUD10 fremgår, at der er en overrepræsentation af drenge på uddannelserne. På grundforløbet er der 75 pct. drenge og på EUD10 er der 58 pct. drenge. Ser man på forældrenes uddannelsesbaggrund er tendensen den samme som på HF, nemlig at flertallet har en ungdomsuddannelse som højeste uddannelsesniveau og færre end landsgennemsnittet har afsluttet en videregående uddannelse. Resultaterne for grundforløb 1 ligner landstallene både i forhold til fremmøde- og fuldførelsesprocenter.

Samlet kan det således konstateres, at uddannelserne håndterer elevgrupper, der er mere udfordrede end landsgennemsnittet, men generelt set alligevel leverer resultater svarende til landsgennemsnittet. Tilmed ser HF ud til at levere en højere løfteevne.

Tabel 11.7. Uddannelses typer – karakteristika for studerende/elever

HF - Ved studiestart 2024	Randers	Landstal
Alder	17 år	17 år
Køn	K (54 pct.), M (46 pct.)	K (60 pct.), M (40 pct.)
Bopæl	I kommunen (88 pct.)	N/A
Karaktergennemsnit fra folkeskolen	4-4,99	5-5,99

Forældres uddannelsesniveau 2024/25		
Grundskole	9 pct.	11 pct.
Ungdomsudd.	51 pct.	38 pct.
Videregående	41 pct.	49 pct.
N/A	0 pct.	3 pct.

HF 2023/2024	Randers	Landstal
Fremmødeprocent	84,1 pct.	82,9 pct.
Fuldførelsesprocent	75 pct.	70 pct.
Karaktergennemsnit eksamen (2024)	6,4	6,0
Løfteevne/undervisningseffekt (CEPOS)	+0,4	-

Uddannelse 3 år efter dimission 2019/2020		
Erhvervsuddannelse	22,9 pct.	14,2 pct.
Kortere videregående	10,7 pct.	8,2 pct.
Mellemlange	35,9 pct.	42,1 pct.
Lang videregående	0 pct.	0,2 pct.

EUD 10 - Ved studiestart 2024	Randers	Landstal
Alder	16 år	16 år
Køn	K (42,4 pct.), M (57,6 pct.)	K (49,6 pct.), M (50,4 pct.)
Bopæl	I kommunen (86,1 pct.)	I kommunen (78,1 pct.**)
Karaktergennemsnit fra folkeskolen	N/A	N/A

Forældres uddannelsesniveau		
Grundskole	9,8 pct.	4,9 pct.
Ungdomsudd.	54,7 pct.	29 pct.
Videregående	33,9 pct.	62,9 pct.

Grundforløb 1 - Ved studiestart 2024	Randers	Landstal
Alder	16-17 år	16-17 år
Køn	K (25 pct.), M (75 pct.)	K (31 pct.), M (69 pct.)
Bopæl	I kommunen (66 pct.)	N/A
Karaktergennemsnit fra folkeskolen	4,0-6,9 (52 pct.)	4,0 – 6,9 (45 pct.)

Forældres uddannelsesniveau		
Grundskole	8 pct.	9 pct.
Ungdomsudd.	58 pct.	49 pct.
Videregående	33 pct.	40 pct.

Samlet resultat 2023/2024	Randers	Landstal
Fremmødeprocent (GF1)	88,40 pct.	87,77 pct.
Fuldførelsesprocent (GF1)	83 pct.	84 pct.
Overgang til ungdomsuddannelse – opgjort 30. september efter afgang fra 10.-klasse	74,7 pct.	68,9 pct.

11.3. Tilbud til unge uden uddannelse og beskæftigelse

Ungdomsuddannelser - fastholdelsesindsats

Som det fremgår af ovenstående, er flertallet af de unge i alderen 15-24 år i Randers Kommune i gang med en ungdomsuddannelse. Set i forhold til problemstillingen med den høje andel af unge i Randers Kommune

uden uddannelse og beskæftigelse er det særligt relevant at se på uddannelseslandskabets evne til at fastholde de unge, når de påbegynder ungdomsuddannelse.

Siden 2021 har Randers Kommune haft den såkaldte Garantiskoleaftale, der beskriver samarbejdet mellem de lokale uddannelsesinstitutioner og den kommunale ungeindsats. Formålet med aftalen er at sikre, at ingen part slipper en ung, før man har vished om, at en anden part tager over og er bekendt med den unge og dennes problemstillinger.

Som en del af Garantiskolesamarbejdet følges der løbende op på udviklingen i frafald på uddannelserne og også her, kan der konstateres en dalende tendens. Seneste datatræk fra fagsystemet Unoung på frafald i gruppen af unge fra 15-24 år udenfor grundskolen gælder perioden august 2024 – marts 2025. Den viser, at i alt 704 unge med bopæl i Randers Kommune er frafaldt en uddannelse. Det kan forekomme som et højt tal, men flertallet dækker over relativt uproblematisk frafald, hvor en ung skifter og fortsætter i en anden uddannelse. Særligt relevant i denne sammenhæng er det at se, hvor mange af de unge, der ikke lykkes i et skifte og ender på offentlig forsørgelse. Her viser status i marts 2025, at i alt 64 af de 704 unge er på uddannelseshjælp svarende til 9 pct. Af de 64 kom 21 fra Tradiums erhvervsuddannelse, 10 fra FGU og 10 fra HF. De øvrige kom fra uddannelser uden for Randers.

Således ses der at være et vist, men dog begrænset, potentiale i at reducere overgangen til uddannelseshjælp, da Garantiskoleaftalen vil kunne adressere de ca. 40 unge. Opgaven bliver at få forfinet arbejdsgangen, så man koncentrerer indsatsen på den helt rigtige målgruppe.

FGU – forberedende grunduddannelse i Randers

FGU blev oprettet som uddannelsesinstitution i 2018 med det formål at hjælpe unge, der ikke er blevet klar til uddannelse eller beskæftigelse, til at komme godt videre. FGUs opgave er dermed netop at yde et centralt bidrag til at mindske andelen af unge uden uddannelse og beskæftigelse. Arbejderbevægelsens Erhvervsråd har i 2023 vist, at Randers er blandt de kommuner, der benytter FGU allermost, da ca. 20 pct. af de unge uden uddannelse eller beskæftigelse har været på FGU. Det betyder naturligvis, at institutionens evne til at hjælpe de unge er desto mere relevant at se på (<https://www.ae.dk/analyse/2023-08-unge-uden-job-og-uddannelse-store-forskelle-paa-kommunernes-brug-af-fgu>).

For at følge udviklingen opgøres i Randers Kommune årligt antallet af unge, der indskrives som FGU-elever i løbet af et skoleår, og her har tallet ligget relativt stabilt omkring 400 unge pr. år. Da varigheden af deres forløb er individuelt fastsat, er det vigtigt at se på samlet antal elevårsværk, og det ligger også relativt stabilt omkring 220 årsværk.

En søgning på elevernes aktivitet efter afsluttet FGU viser, at ca. 65 pct. af eleverne overgår og forbliver i uddannelse eller beskæftigelse. Det stemmer udmærket overens med de tal, der offentliggøres for FGU på landsplan. Så selvom Randers Kommune er blandt kommunerne, der benytter FGU mest, er der fortsat et potentiale i at øge elevtallet, ligesom institutionen kan forbedre deres udslusningseffekt.

STU i Randers

STU er en treårig ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, som ikke kan gennemføre en ungdomsuddannelse eller gå på FGU. STU forudsætter kommunal visitation, der i Randers Kommune sker halvårligt. I lighed med de øvrige danske kommuner, oplever Randers et øget pres på visitationen til STU. Særligt ses en stigning i indstillinger fra unge med autismediagnoser. Årligt visiteres omkring 30-35 unge til

STU, så der løbende er omkring 100-110 STU-elever i Randers. Det er en stigning over de seneste år på ca. 8-10 unge årligt.

Tilbud “mellem” FGU og STU

De tre ovenstående afsnit viser helt overordnet de tre muligheder for uddannelse, der findes for unge – og selvom de løfter en enorm opgave, udestår der fortsat at hjælpe en gruppe af unge, der ikke kan profitere af de muligheder (eller ikke er i målgruppen for STU). Lidt forsimplet kan man sige, at der er behov for indsatser til unge, der falder enten mellem uddannelse og FGU eller mellem FGU og STU.

For begge grupper gælder, at hvis de ikke mødes med en indsats, vil en ganske stor andel af dem søge uddannelseshjælp for at få en forsøgelse. Som nævnt ovenfor er der aktuelt omkring 680 unge mellem 18-24 år, der modtager uddannelseshjælp. Det er et tal, der gerne skal mindskes enten ved at forhindre, at de søger uddannelseshjælp eller ved en forstærket indsats, mens de er på uddannelseshjælp.

Indsatsen for de unge på uddannelseshjælp er beskrevet andetsteds i Hvidbogen, så her adresseres kort de indsatser, der skal hindre, at den gruppe af unge søger uddannelseshjælp.

Grundlæggende har alle unge tilbud om uddannelses- og erhvervsvejledning fra UU i Randers. Den indsats består af opsøgende arbejde og individuelle samtaleforløb, hvor UU-medarbejder og den unge og dennes familie støttes og vejledes i forhold til muligheder for at komme i uddannelse eller opnå beskæftigelse. Som indikeret ovenfor, er der til enhver tid omkring 300-400 unge, der er i dialog med UU.

Foruden dette tilbud er der ikke andre permanente tilbud, men man er afhængig af særlige budgettildelinger eller fondsfinansiering. Aktuelt findes der i Randers to tilbud til unge i denne målgruppe: RUN og Talenter på vej. RUN hører under Randers Ungdomsskole og Talenter på vej hører under Randers FC Jobakademi. Begge tilbud har løbende omkring 10-20 unge tilknyttet. Der er ikke aktuelt trukket data på de to tilbud, men skønsmæssigt lykkedes de at hjælpe ca. halvdelen af de unge videre i uddannelse eller beskæftigelse.

Sundhedsområdets tilbud i relation til ungeindsatsen

Sundhedsområdet i Randers Kommune bidrager også til KUI med en række forskellige tilbud til de unge. Baggrunden for flere af tilbuddene er resultaterne fra DEFACTUMS rapport ”Hvordan har du det”, som viser, at mange unge i Region Midtjylland oplever stress, angst, ensomhed og depression. Dette gælder også for de unge i Randers Kommune og medfører blandt andet, at de unge i Randers Kommune har et ringere grundskoleforløb og en lavere grad af faglig kunnen og efterfølgende et lavere uddannelsesniveau. Ligeledes ses det, at denne gruppe af unge i Randers Kommune har en mindre tilknytning til arbejdsmarkedet, og at de modtager offentlig forsøgelse i længere tid (Randers Kommune: ”En forstærket ungeindsats – Delanalyse 1” 2023).

Nedenfor ses en opstilling af indsatser for denne gruppe:

- Psykologsamtaler for de unge mellem 20-25 år. Formålet er at forebygge, at lettere mentale helbredsproblemer i ungdomslivet kan udvikle sig til mere alvorlige problematikker, og at der sker en bedring af funktionen i forhold til job, uddannelse og socialt liv. Tilbuddet gives til ca. 8-10 unge om måneden.